GEMEENTE **NOORDENVELD**

Aan de gemeenteraad

Agendapunt:
Zaaknummer: 687521

Roden, 30 maart 2021

Onderwerp
Beleidsplan Openbare Verlichting 2021-2030

Onderdeel programmabegroting: Ja
Begrotingsprogramma: Groen Beleven
Productnaam: Openbare Verlichting

Voorstel
1. Vaststellen Beleidsplan Openbare Verlichting 2021-2030;
2. Instemmen met keuze voor scenario 3: Duurzaam;
3. Vaststellen meerjarig investeringsprogramma 2021-2030 bij scenario 3 onder voorbehoud van integrale afweging bij de Perspectiefnota;
4. Afschrijvingstermijn in afwijking van de financiële verordening art. 212 voor masten op 40 jaar en voor armaturen op 20 jaar vaststellen.

Motivering
AANDACHTSPUNTEN:

Inleiding
De aanleiding tot dit voorstel is dat het beleids- en beheersplan Openbare Verlichting voor de periode 2011-2020 van de gemeente Noordenveld is afgelopen. Voor de komende periode van 2021-2030 is er een nieuw beleidsplan Openbare Verlichting opgesteld (zie bijlage 1). In dit nieuwe beleidsplan zijn op basis van de huidige stand van de techniek en rekening houdend met de landelijke en regionale doelstellingen kaders gecreëerd waarbinnen de gemeente Noordenveld ‘licht op maat’ kan uitvoeren. Met dit document worden gestructureerde en onderbouwde keuzes vastgelegd voor een doelgerichte aanpak van de openbare verlichting voor de periode 2021-2030. In het beleidsplan wordt een beschrijving en doorrekening van het vervangingsonderhoud gegeven. Het vervangingsonderhoud wordt financieel in zowel investering als exploitatie vergeleken en gerelateerd aan de landelijke, regionale en gemeentelijke doelstellingen.

Doelstelling/probleemstelling
De gemeente Noordenveld heeft als doel om de openbare verlichting zodanig efficiënt in te richten dat zij bijdraagt aan de verkeersveiligheid en sociale veiligheid en tevens zorgdraagt voor de juiste beleving in de duistere uren. Dit om ‘verlichting op maat’ te kunnen bieden, ingegeven door de gedachte “Niet verlichten, tenzij…”. Dit betekent dat het uitgangspunt is om niet te verlichten, tenzij de verlichting een onderbouwde toegevoegde waarde heeft. Het onnodig verlichten van openbare wegen kost niet alleen veel geld, maar heeft ook nadelige gevolgen voor milieu en natuur.
Kaders

Bij de implementatie van de algemene Nederlandse Praktijk Richtlijn voor Openbare Verlichting (NPR 13201) in Noordenveld en bij uitvoering hiervan (waaronder gelijkmatigheid van openbare verlichting) zijn de volgende kaders van belang bij het vervullen van de functie van openbare verlichting:

1. Verkeersveiligheid
2. Sociale veiligheid
3. Ruimtelijke inrichting en leefbaarheid
4. Duurzaamheid

Verder wil de gemeente in 2030 de duurzaamste gemeente van Drenthe zijn om vervolgens in 2040 klimaatneutraal te zijn (zie: Omgevingsvisie Noordenveld 2030, vastgesteld door Raad op 8-2-2017).

Voorts is in 2013 het Energieakkoord door de Sociaal Economische Raad (SER) gepresenteerd, dat het landelijk energie- en klimaatbeleid tot 2030 bevat (zie hiervoor: Nota Duurzaamheid 2015-2020, vastgesteld door Raad op 13-5-2015). Op het gebied van verduurzamen van de openbare verlichting bevat het SER Energieakkoord de volgende ambitie:

- 20% energiebesparing in 2020 ten opzichte van 2013: Noordenveld heeft doelstelling behaald!
- 50% energiebesparing in 2030 ten opzichte van 2013.

In het Raadsakkoord (4-7-2018) hebt u vastgelegd wat de belangrijkste doelen zijn die u wilt behalen. Op het gebied van duurzaamheid werkt de gemeente volgens het principe: *“Zoveel mogelijk de energiebehoefte verminderen, verspilling tegengaan en maximaal gebruik maken van energie uit duurzame bronnen”. De gemeente geeft hierin het goede voorbeeld. Dit houdt onder meer in dat er zo snel en zoveel als mogelijk overgegaan wordt op LED-verlichting van de openbare verlichting.*

Huidige situatie

De gemeente Noordenveld beschikt over ongeveer 7.100 masten en armaturen. Het beleidsplan laat zien dat de laatste 10 jaar ca. 30% van de masten zijn vervangen. In de komende beleidsperiode van 10 jaar komt een derde deel van het lichtmasten areaal in aanmerking voor vervanging. Het percentage masten ouder dan 40 jaar beslaat nog ca. 7% van het areaal. Vervolgens is met het uitvoeren van de vervangingsplannen in 2019 en 2020 al een grote inhaalslag gemaakt met het vervangen van armaturen. De categorie ouder dan 20 jaar bevat nog maar ca. 10% van het totaal areaal. Van het totaal aantal armaturen bestaat 58% uit LED armaturen en 42% nog uit conventionele armaturen. Het energieverbruik van de openbare verlichtingsinstallatie bedraagt ca. 35% van het totale verbruik van de gemeentelijke organisatie. Daarmee zit Noordenveld relatief gezien aan de lage kant ten opzichte van de regio.

Technische mogelijkheden

De komst van LED als lichtbron in combinatie met het dimmen van de verlichting biedt mogelijkheden om een aanzienlijke energiebesparing te realiseren ten opzichte van de huidige installatie. Met deze besparing wordt het tevens mogelijk, vanwege het lage energieverbruik, om het aantal avond-branders te verminderen in de gemeente. Dit betekent dat verlichting in de nachtelijke uren niet meer gedoofd hoeft te worden, maar door te dimmen nog een basis verlichtingsniveau kan bieden, opdat wordt voldaan aan de geëiste gelijkmatigheid van openbare verlichting. Dit met als resultaat een betere leefbaarheid zonder concessies te hoeven doen op het energieverbruik. Gelet op het feit dat de openbare verlichting een flink deel van het gemeentelijk energieverbruik beslaat, liggen er hier kansen op een verdere gemeentelijke energiereductie. De effecten van het vervangen van de verlichting in combinatie met het dimmen hebben we meegenomen in de doorrekening van de vervangingsscenario’s als keuzes.

Ergo: Het beleidsplan Openbare Verlichting behelst op het vlak van ‘minder verlichten’, ‘lichtkleur’ en ‘intensiteit’ geen wezenlijke veranderingen in beleid, maar de gemeente wordt nu wel in staat gesteld al naar gelang de situatie of het thema (verkeersveiligheid, sociale veiligheid, flora of fauna) hier om vraagt, zich hier op aan te passen. In het vorige beleidsplan was dat niet vastgelegd. In het nieuwe beleidsplan is dit opgenomen onder hoofdstuk 4 onder de beleidsregels. Hierbij geven wij aan dat we qua verlichtingssterkte op 70% van de NPR 13201 gaan zitten. Door voorts het nieuwe dimprotocol vast te leggen gaan we ook nog eens minder verlichten, omdat we nu eerder al op 70% gaan schakelen in plaats van het oude protocol op 100%-50%-100%. Bij vervanging van armaturen wordt er LED-verlichting met warm wit licht toegepast in de lichtkleur 3000 Kelvin in plaats van kil wit licht.

Keuzes/oplossingen
Wij hebben een drietal keuzemogelijkheden geïnventariseerd, die wij in tabel 1 aan u voorleggen.

Tabel 1: Schematische weergave van de keuzemogelijkheden

	Scenario 1: Doelmatig	**Scenario 2: Sober**	**Scenario 3: Duurzaam**
Vervangen masten en armaturen:	na verstrijken technische levensduur (40 jr./20jr.)	na verstrijken technische levensduur (50 jr./25jr.)[1]	na verstrijken technische levensduur (40 jr./20jr.)
Toepassen van LED-armaturen:	ja	ja	versneld toepassen, volledig (100%) LED in 2030
Dimmen van nieuwe LED-armaturen:	ja	ja	ja
Achterstallige vervanging wegwerken:	in 5 jaar	in 5 jaar	in 5 jaar
Totale investering: In €	€ 3.113.944	€ 1.208.112	€ 3.057.442
Besparing onderhoud: In €	€ 48.566	€ 20.251	€ 53.722
Besparing energie: In € In MWh (= 1.000 KWh)	€ 88.923 1482	€ 38.609 643	€ 99.039 1651
Besparing CO-2: In ton	763	331	850

Bron: Beleidsplan Openbare Verlichting 2021-2030

Maatschappelijk draagvlak
Wij hebben de Adviesraad Duurzaamheid gevraagd advies uit te brengen op dit onderwerp. De Adviesraad is positief over het beleidsplan (zie bijlage 2). De Adviesraad is van mening dat het plan duidelijk en zeer overzichtelijk is opgesteld, waardoor helder is hoe de gemeente tot bepaalde keuzes komt. De Adviesraad begrijpt dat het beleid een evenwicht moet vormen tussen Verkeersveiligheid, Sociale veiligheid, Ruimtelijk inrichting en Leefbaarheid alsmede Duurzaamheid. Met de keuze voor scenario 3 wordt volgens de Adviesraad dit evenwicht behaald en zij kan zich vinden in die keuze. Hierbij maakt de Adviesraad wel de kanttekening dat de elektriciteitsprijs-

[1] *Bij lichtmasten kan de veiligheid in het geding komen, wanneer deze de leeftijd van 40 jaar bereiken. De masten staan deels in de grond en de kwaliteit van het ondergrondse deel is niet te zien en veelal het kritische punt. Door inwerking van corrosie ter hoogte van het maaiveld gaan de masten uiteindelijk doorrotten en kunnen ze omvallen met alle gevaren van dien. Hoewel in de praktijk blijkt dat de verwachte levensduur enigszins kan worden opgerekt, brengt dit wel risico’s met zich mee.*

aannames bepalend zijn geweest voor de financiële afweging tussen de drie scenario's. Juist de ontwikkeling van de prijzen voor energie blijven een onzekere factor volgens de Adviesraad. Echter, dat kunnen we nuanceren omdat we hier behoudend hebben gecalculeerd met een tarief van € 0,06 per KWh, hetgeen ook als basis wordt gebruikt bij inkooptrajecten. Tot slot onderschrijft de Adviesraad de maatregelen die worden genomen om de openbare verlichting verder te verduurzamen.

Kosten

De ambitie om in 2030 het gehele areaal te hebben voorzien van duurzame LED verlichting en tevens in 2030 te voldoen aan de nationale energiedoelstellingen met een reductie van 50% op het energieverbruik vraagt om bewustwording en investeren in de toekomst. Op gebied van Openbare Verlichting vraagt dit om een investering in de verduurzaming van het areaal (masten en armaturen).

Kosten:

Om de piek voor de masten in 2030 af te vlakken hebben we deze verdeeld over de jaren 2026 t/m 2033, zodat er een bedrag van ca. € 250.000 aan investeringen in de te vervangen masten wordt doorgeschoven naar de periode na 2030. Zodoende bedraagt de investering over 10 jaar gerekend voor scenario 3 in totaal € 3.057.442.

Tabel 2: Overzicht van huidig budget ten opzichte van meerjarige investeringen scenario 3

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Huidig budget	288.463	294.232	300.117	109.665	312.242	318.486	324.856	331.353	337.980	344.740
Scenario 3	241.840	179.254	190.452	458.802	329.745	318.253	324.908	331.278	338.097	344.813
Verschil	46.623	114.978	109.665	-152.683	-17.503	233	-52	75	-117	-73

Voor de benodigde investeringen vragen wij elk jaar bij de Perspectiefnota een krediet aan conform de meerjarige investeringsplanning 2021-2030 voor scenario 3. Onder voorbehoud van een integrale afweging bij de Perspectiefnota gaan we investeren.

Dekking:

De in de financiële verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet opgenomen afschrijvingstermijnen voor activa voorziet nog niet in deze looptijden voor de masten (40 jaar) en armaturen (20 jaar).
Gelet op de technische levensduur van de masten en armaturen willen wij de afschrijving voor masten stellen op 40 jaar en voor armaturen op 20 jaar conform scenario 3.

Tabel 3: Overzicht van huidige kapitaallasten ten opzichte van kapitaallasten scenario 3 en besparingen

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
kapitaallast huidig	19.183	19.566	19.958	20.357	20.764	21.179	21.603	22.035	22.476	22.925
kapitaallast scen 3	13.097	9.681	10.408	27.565	19.407	18.865	14.349	14.602	16.400	15.873
besparing scen 3	-1.985	-3.234	-4.602	-12.174	-17.165	-20.747	-21.714	-22.497	-23.819	-24.824
voordeliger	-8.071	-13.119	-14.152	-4.966	-18.522	-23.061	-28.968	-29.930	-29.895	-31.876

Toelichting: In de tabel worden de besparingen in scenario 3 verrekend met de bruto kapitaallasten van scenario 3, waarmee het voordeel direct zichtbaar wordt.

Tijdpad

12 april 2021: Beoogde beeldvorming in Raad
26 mei 2021: Beoogde oordeelsvorming in Raad
16 juni 2021: Beoogde besluitvorming in de Raad

21 juni 2021: Behandeling Perspectiefnota in de Raad

Ter inzage liggende stukken

- Beleidsplan Openbare Verlichting 2021-2030 (Montad)
- Collegevoorstel beleidsplan Openbare Verlichting 2021-2030
- Advies van Adviesraad Duurzaamheid van de gemeente Noordenveld over beleidsplan OVL

Burgemeester en wethouders van de gemeente Noordenveld,

Klaas Smid, burgemeester | Marinus van der Wal, directeur – secretaris

Overleg Raadscommissie

Dit voorstel is niet besproken in de oordeelsvormende vergadering.

J. ten Hoor, voorzitter | H. Huttinga, griffier

No:
Onderwerp: Beleidsplan Openbare Verlichting 2021-2030

De Raad van de gemeente Noordenveld,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van : 30 maart 2021;

gelet op de bepalingen van de gemeentewet,

B E S L U I T

1. Vaststellen Beleidsplan Openbare Verlichting 2021-2030;
2. Instemmen met keuze voor scenario 3: Duurzaam;
3. Vaststellen meerjarig investeringsprogramma 2021-2030 bij scenario 3 onder voorbehoud van integrale afweging bij de Perspectiefnota;
4. Afschrijvingstermijn in afwijking van de financiële verordening art. 212 voor masten op 40 jaar en voor armaturen op 20 jaar vaststellen.

Roden, 16 juni 2021

De Raad van de gemeente Noordenveld,
Voorzitter, Griffier,